

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
6. OKT.
1993

Letnik XLVIII.
Štev. 40 (2724)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 8 šil.
40 tolarjev

P. b. b.

Tango spet izhaja – odslej kot mesečna revija

Tednik Tango, ki je letos prenehal izhajati, je spet na trgu. Časopis je postal mesečnik, izdajatelj pa se še trudijo, da bi zbrali dovolj abonmajev in bo prenovljeno občilo lahko brez večjih težav izhajalo. Zato je na drugi strani tudi poziv, da bi bralci podprli izhajanje s prispevkom 1000. šilingov; približno polovica potrebnega denarja je že zagotovljena.

Tango odlikuje vzorna dvojezičnost, predvsem pa tehtni članki o problemih, ki se jih večina koroških medijev loteva le obrobno.

80 let dr. Zwittera

Dolgoletni predsednik Zveze slovenskih organizacij in eden najvidnejših mož slovenske manjšinske politike dr. Franci Zwitter bo 10. oktobra izpolnil svoje 80. leto. ZSO mu je pripravila slavlje v Bilčovsu, kjer so mu čestitali poleg odbornikov ZSO tudi mnogi njegovih nekdanjih in tudi današnjih sodelavcev, prijateljev in znancev.

Na sliki levo dr. Franci Zwitter z ženo Rosi in sinom Francijem ml.

Opozorilo Stoisičeve zaradi 10. oktobra

Državna poslanka Zelenih in govornica za manjšine v parlamentu Terezija Stoisič apelira na koroške deželne politike, naj ne izrabljajo ponovno debate okoli desetega oktobra v politične namene.

„Potem ko je zaradi pravnih in praktičnih pomislekov zginila s političnega odra diskusija o koroškem deželnem prazniku, ki so jo bolj ali manj umetno „hranili“, pa naj bi zdaj, v predvolilnem boju na Koroškem, očitno spet skušali kovati političen drobiž iz nacionalnih mitov in resentimenta proti sosedom“ kritizira Stoisičeva.

Ob tem dramatičnem gospodarskem položaju na Koroškem naj se odgovorni politiki raje ukvarjajo z ekološkimi koncepti, namesto da z diskusijami o praznikih odvrtačo pozornost od problemov, ki so jih sami zagrešili. Po izjavah gospodarstvenikov bi tak deželni praznik stal deželo okroglih 500 milijonov šilingov na leto. Če bi s tem denarjem ustvarili nova delovna mesta, bi na ta način bolj ustregli deželi in njenim prebivalcem.

ZSO: zaradi 4. razreda spet pritožba na ustavno sodišče

Avstrijsko ustavno sodišče je sporočilo svojo odločitev v zvezi s pritožbo, ker v četrtem razredu ljudske šole pouk ne poteka dvojezično. Pritožbo je zavrnilo zaradi formalne napake. V svoji utemeljitvi pa je dalo vedeti, da je pritožba utemeljena. Zato so zastopniki treh šoloobveznih šolarjev ponovno sprožili postopek pri ustavnem sodišču. Odbora Zveze slovenskih organizacij, ki sta se pretekli teden sestala na prvi jesenski seji, sta med drugim sklenila, da pritožbo šolarjev oziroma njihovih star-

šev, ki so se za to odločili na pobudo Strokovnega pedagoškega združenja, moralno in finančno podpreta. Upravni in nadzorni odbor ZSO sta poleg tega obravnavala tudi aktualna vprašanja iz narodne politike. Po temeljiti razpravi sta sprejela sledeče sklepe:

1. ZSO podpira konstituiranje sosveta za slovensko narodno skupnost pri Uradu zveznega kanclerja. V okviru sosveta se bo ZSO prizadevala za izvedbo reforme Zakona o narodnostnih skupnostih. Kdor danes skuša preprečiti

delovanje sosveta, bo odgovoren, če bodo slovenska kulturna in druga društva prikrajšana za finančno podporo.

2. ZSO si želi v osnovnih vprašanih narodnostne politike enakopravnega sodelovanja vseh političnih faktorjev slovenske narodne skupnosti. ZSO bo v ta namen dala pobudo za srečanje predstavnikov ZSO, NSKS, EL in Delovne skupnosti „Avstrijske narodnosti v SPO“, na katerem naj bi kot prvo uskladili stališče glede razširitve radijskih in televizijskih oddaj na avstrijski

radioteleviziji. ZSO bo za strokovno mnenje zaprosila tudi Slovenski oddelek pri deželnem studiu ORF.

3. ZSO podpira vsa prizadevanja za demokratično sožitje v deželi in za sodelovanje z demokratičnimi sloji večinskega prebivalstva. Zato so odbori ZSO kooptirali v Upravni odbor ZSO gospo Brigitte Busch, ki je skupaj s tajnikom ZSO dr. Mirkom Wakounigom strokovna sodelavka Sveta Evrope. S tem želi ZSO poudariti
(Dalje na 2. strani)

Preberite:

- str. 2
SNSS proti tujcem
- str. 3
„Slikar v zamejstvu“
nasmejalec
- str. 4, 5
Ob visokem jubileju
dr. Francija Zwittera
- str. 6
Novice iz kulture
- str. 7
Jelcinova Pirova
zmaga.

50 let Zbora odposlancev v Kočevju

Slovenija je preteklo soboto svečano proslavila še eno pomembno obletnico. V dneh od 1. do 3. oktobra je namreč minilo 50 let od Zbora slovenskih odposlancev v kulturnem domu v Kočevju, sedaj Šeškovem domu. Na tem zboru je sodelovalo preko 560 odposlancev iz skoraj vseh slovenskih krajev, celo tistih, ki si bili takrat še pod močno okupatorjevo zasedbo. Zasedanje je potekalo samo ponoči, saj so se bali bombardiranja nemških enot, ki so tedaj, po kapitulaciji Italije v septembru, že prevzemale oblast.

Na tem zasedanju so izvolili 120-člansko vrhovno slovensko vodstvo, 40-člansko delegacijo za drugo zasedanje Avnoja v novembru v bosanskem mestu Jajce, sprejeli sklep o prostovoljnem vstopu Slovenije v jugoslovansko skupnost enakopravnih narodov s pravico do izstopa oz. odcepitve ter po splošni ljudski vstaji na Primorskem razglasili njeno pri-

ključitev k Sloveniji.

Na svečanosti v isti kulturni dvorani, ki jo krasi Cankarjevo geslo „Narod si bo pisal sodbo sam“, zbrali so se slovenski politični vrh na čelu s predsednikom Milanom Kučanom, mnogi borci, preživeli udeleženci Zbora odposlancev in precej sedanjih poslancev slovenskega državnega zbora. Pozdravila sta jih kočevski župan Mihael Petrovič in podpredsednik državnega zbora Lev Kreft, slavnostna govornika pa sta bila predsednik državnega zbora Herman Rigelnik in takratni udeleženec zasedanja Bogdan Osolnik.

Herman Rigelnik je poleg o zgodovinskem pomenu kočevskega zbora, katerega je označil za nepogrešljivo dejanje na poti do slovenske samostojnosti in suverenosti, spregovoril tudi o sedanjih političnih situaciji in ob tem slovenske stranke pozval, naj prenehajo z ekskluzivističnim merjenjem moči in naj konstruktivno de-

lujejo v narodnem interesu za čimprejšnji izhod iz krize, razčiščevanje preteklosti pa naj prepustijo zato ustanovljeni parlamentarni komisiji.

Udeleženec Zbora Bogdan Osolnik je poudaril pomen tedanjih odločitev tudi iz mednarodnopravnega vidika v družbi protihitlerjevske koalicije, s čimer si je Slovenija že tedaj zagotovila mesto v družbi demokratičnih evropskih narodov.

Priprave na proslavo obletnice kočevskega zbora seveda spet niso mogle brez strankarskih razprtij in nasprotovanj. Prvotno načrtovana slavnostna seja državnega zbora v Kočevju je morala odpasti, predsednik Rigelnik je govoril po sklepu kolegija državnega zbora, poslancem pa je bila udeležba prepuščena po lastni presoji.

V umetniškem programu so med drugimi nastopili tudi Partizanski pevski zbor iz Ljubljane ter dramska igralca Štefka Drolčeva in Polde Bibič.

V petek se
odpeljemo na

Vestnikov izlet

Če se kdo želi
še nujno prijaviti,
naj pokliče

0 46 3/51 43 00 –
Kokot Milko ali
Urši Brumnik

Kaj storiti z 10. oktobrom? SNSS proti beguncem in Neslovcem

Problem z 10. oktobrom je, kot se zdi, v tem, da nihče prav ne ve, kako bi se ga dalo praznovati na spravljiv, dostojen način, ki bi odgovarjal avstrijskim in celo koroškimi težnjam v združevanju Evrope (kljub vehementnemu nasprotovanju Heimatdiensta).

Deželni glavar dr. Zernatto je predlagal, naj bi postal ta dan „praznik miru v regiji Alpe-Jadran“. Leta 1995 – torej ob 75-letnici plebiscita naj bi bila v Celovcu velika povorka, kjer bi „predstavili šege“, Celovec pa naj bi tega dne „en sam oder“. In želja: vse koroške občine naj bi se predstavile v svoji raznolikosti, zraven pa še slovenske organizacije. Sodelovale pa naj bi tudi sosednje dežele. Omenil je Štajersko, Solnograško, Slovenijo in Furlanijo – Julijsko krajino.

Tako. Evforija okoli 10. oktobra celo na Koroškem nekoč noče prav izbruhniti, morda jo bodo pomagali razplamteti Slovenci tu in onstran meje? Italijanom pa je itak lahko vseeno. Ideja sama, da bi alpejadrska regija imela kak skupen, povezovalni praznik, ni slaba. Toda bolj neprimerne dne si gospod Zernatto ni mogel izmisliti. Po letu 1920 ni minilo ne eno praznovanje, na katerem bi najvišji zastopniki dežele ne zabrenkali na najbolj nacionalne strune, letos se bo verjetno to še stopnjevalo, saj deželne volitve niso daleč. In ker si nobena od strank ne zna izmisliti kaj atraktivnejšega, je še najlaže poseči v domovinski predal. Slovenci, ob tem „cukrčku“ boste pa vendar pozabili na že tritretstoletja trajajoče kratenje svojih pravic!

S.W.

Kongres o slovenščini

„Jezik tako in drugače“ je bilo geslo 1. kongresa Društva za uporabno jezikoslovje Slovenije“ minuli petek in soboto na ljubljanski univerzi. Na njem so sodelovali pedagogi, jezikoslovci, sociologi iz celotnega osrednjega alpe-jadranskega prostora, med drugim tudi Brigitte Busch in Vladimir Wakounig s celovške univerze.

Že iz vabila in postavljenih tem je bilo razbrati, da se v Sloveniji vse več ljudi zaveda, da z uradnim dekretom o „državnojezikovnosti“ slovenščine zanjo še zdaleč ni konec pasti in vrtincev, ki bi ogrozili njen obstoj in razvoj. Odpadel je sicer pritisk iz bivšega državnega osrednja, Beograda, a s samostojnostjo in gospodarskim odpiranjem Slovenije so na široko vdrla nova vpliva in nevarnosti, ki nikakor nimajo namena krepiti nacionalne, kulturne in jezikovne identitete Slovenije in Slovencev. Ti vplivi jo kvečjemu pojmujejo kot oviro pri njihovem širjenju. Čimprej jih je treba spoznati in izmeriti, da bo proti njim možno učinkovito nastopiti.

Kongres je pokazal, da se večina slovenskih jezikoslovcov in slovenistov v celoti zaveda te nevarnosti postopnega izrinjanja slovenščine in dominacije tujih jezikov s pomočjo kapitala na gospodarskem področju, začudilo in negativno presenetilo pa je dejstvo, da sta za nekatere osebe, med njimi tudi za profesorja Toporišiča, tako imenovani „jug“ in pa

avtohtoni manjšini tisti hudič na steni, ki da ogroža slovensko identiteto. Toporišičeva argumentacijsko je zaskrbljivo spominjala na „domovinsko“ argumentacijsko linijo proti koroškimi Slovcem. In prav v Ljubljani bi priznani jezikoslovec našel na kupe primerkov neokoloniističnega odnosa tujih podjetij in predstavništev do Slovenije in slovenščine. Med paradne primere sodi prav napis pred avstrijskim trgovskim predstavništvom, ki je samo v nemščini.

Organizatorjem kongresa za uporabno jezikoslovje Slovenije ne bi bilo treba daleč hoditi po negativne primere za odnos do slovenščine kot uradnega in nacionalnega jezika Slovenije. Žal na tem kongresu o takih primerih ni bilo govora. Morda so se zbal, da bi jih morali pomenovati s tem, kar so: – namreč izraz novodobnega gospodarskega kolonializma in imperializma koncernov in gospodarskih velesil. Od kar je Slovenija samostojna, je jezikovna kultura padla. Jezikovno razsodišče – kot jezikovno-moralna institucija, ki je s svojo priznano avtoriteto skrbela za to, da se jezik ni izpridil – je onemalo. V Sloveniji na jezikovnem področju v bistvu vlada princip močnejšega, dovoljeno je vse, kar prinaša denarce, tudi samo nemška tabla avstrijskega trgovskega predstavništva v Laibachu.

F.W.

SNSS proti beguncem in Neslovcem

Na kongresu Slovenske nacionalne socialne stranke, ki je potekal v nedeljo v Velenju, so njeni člani razpravljali za zaprtimi vrati. Na tiskovni konferenci po kongresu pa je njen tajnik Matjaž Gerlanc povedal, da je stranka doslej zbrala 46.000 podpisov za razveljavitev zakona o državljanstvu in vseh odločb, ki izvirajo iz tega zakona. V praksi strankina zahteva pomeni odvzem dodeljenega državljanstva skoraj 170.000 Neslovcem, ki so po osamosvojitvi ostali v Sloveniji. Gerlanc je tudi dejal, da bi moral predsednik državnega zbora Herman Rigelnik brez predhodne obravnave v državnem zboru razpisati referendum, saj število zbranih podpisov presega z zakonom določeno kvoto (40.000), vendar pa da pričakuje težave, saj njihove zahteve zaenkrat noče podpreti nobena parlamentarna stranka.

Na kongresu SNSS so tudi zahtevali takojšnjo ustavitev popisa beguncev, ki poteka prav v tem času in s katerim želi Urad za begunce in priseljence urediti evidenco in neprijavljenim beguncem zagotoviti pravni status. Stranka zahteva za neprijavljene begunce takojšen izgon iz Slovenije. Kam in pred čigave puške naj bi begunce izgnali, se SNSS ne sprašuje.

Svečanost v Kobaridu

Druga velika proslava je preteklo soboto potekala v Kobaridu, kjer so se na množičnem shodu spomnili 50-letnice Kobariske republike, ki je sicer trajala le dva meseca – od septembra do novembra 1943 –, bila pa je po besedah slavnostnega govornika, pesnika Cirila Zlobca, izraz trdne volje prebivalstva v tem delu Posočja. V tem času so organizi-

rali ljudsko oblast, začele so delovati inštitucije s področja zdravstva in šolstva, prebivalstvo pa je vstopalo v partizanske enote za obrambo republike in za osvoboditev vse Primorske. Kratko življenje Kobariske republike je pretrgala nemška okupacija, ki je v novembru zamenjala prejšnjo italijansko.

Novost za centralno ogrevanje

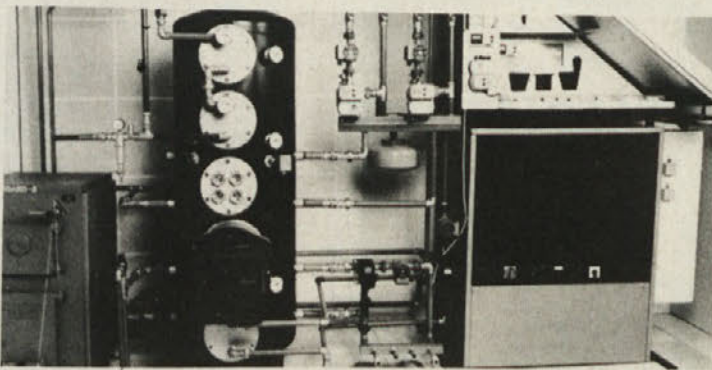
Obrtnik in podjetnik Tone Javornik iz Velenja je doma in v tujini predstavil svoj zaščiteni izdelek, imenovan Multivak, za centralno ogrevanje iz vseh doslej znanih energetskih virov kot so: plin, olje, elektrika, daljinsko ogrevanje, nanj pa je mogoče priključiti tudi naprave za sončno energijo in seveda priključek za ogrevanje s trdim gorivom.

Kot vse kaže, je Tone ogrel tudi Avstrije. Na znanem Pliberškem sejmu je bilo za to novost veliko zanimanja. Znani

inštalater toplotnega ogrevanja Werner Fideni iz Miklera je kar odkupil razstavni eksponat in ga bo inštaliral pri sebi doma, da se bo prepričal o tej novosti, ki naj bi bila novost tudi za Evropo in za ves svet.

Multivak so sprejeli tudi na testiranje v Gradcu, kajti v Avstriji si je potrebno pridobiti prav vse ateste v zvezi z predpisi o varstvu okolja, ki pa jih je Javornikov Multivak že pridobil na letošnjem znanem Bruseljskem sejmu v Belgiji.

Lojze Ojsteršek

15 milijonov za Hrvate

3. avgusta letos so bili ustanovili sosvet za gradiščanske Hrvate, prva seja na Uradu zveznega kanclerja pa je bila 21. septembra. Edina točka dnevnega reda je bila porazdelitev 15 milijonov šilingov. O šolstvu in dvojezičnih krajevnih napisih bodo razpravljali na drugi seji, ki bo 18. novembra.

Kot nekoč na Koroškem, je bilo tudi na Gradiščanskem precej odpora proti temu gremiju. Zanimiva pa je ugotovitev Hrvatov, da sta se s sosvetom „povečala lakota in poželenje za denarjem v mnogih odborih naših društev in organi-

zacija... Medtem ko je bilo složnosti brez sosveta vsaj do neke mere med nadstrankarskimi organizacijami, pa malo denarja, je šla sedaj k vragu medsebojna solidarnost – zato pa je več denarja... Mnoge bo še bolj bolelo, da se je naselila v naša društva ljubosumnost, kajti eni so se bolj uspešno pririli do korita, drugi manj. Ta ljubosumnost bo v najkrajšem času pripeljala do prepira. Samo narod ne bo mogel razumeti tega, da je zdaj več denarja, a manj sloge.“

Temu komentarju ni dodati ničesar. Vse to že poznamo.

ZSO: zaradi 4. razreda...

(Nadaljevanje s 1. strani)

pomen, ki ga daje pobudam za integrativno obliko reševanja manjšinskega vprašanja. Gospa Busch in dr. Wakounig bosta v odborih ZSO skrbela za sodelovanje s tistimi strukturami v deželi in zunaj nje, ki si prizadevajo za demokratično in dejavno sožitje.

4. ZSO bo v jesenskih mesecih priredila informativne sestance, na katerih bo predstavila svoja gledanja na aktualna vprašanja manjšinske politike.

5. ZSO pozdravlja pobudo za ustanovitev Vincenc Rizzi-jevega društva, ki naj bi združevalo v samostojno organizacijo ljudi dobre volje tako iz Koroške kot tudi iz širšega prostora Alpe-Jadran.

Palmisano zamenjal Wistrela

S prvim oktobrom se je končno uredilo vprašanje ustrezne zasedbe ravnatelja na ljudski šoli v Škofičah. Dosedanjo provizorično ravnateljico Ilse Wistrela (slika), ki ni imela dvojezične kvalifikacije in tudi sicer pravega odnosa do dvojezične vzgoje, je zamenjal novi ravnatelj Michael Palmisano, ki ustreza kriterijem za ravnatelja dvojezične šole.

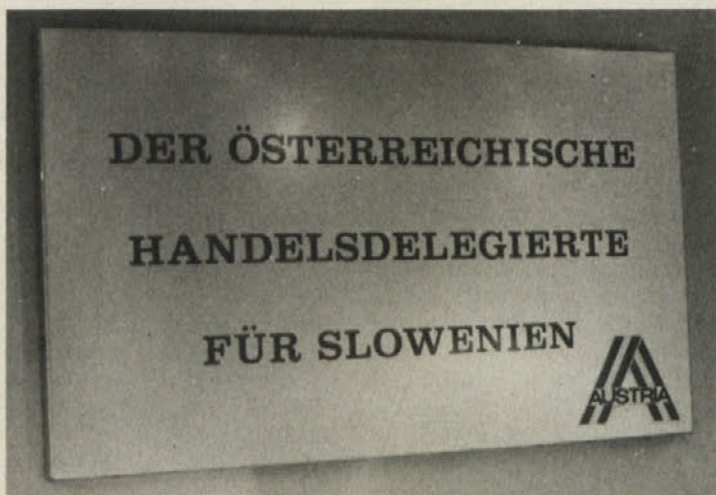
Kotmara vas

Ker je dosedanji kotmirški podžupan inž. Peter Offner (SPÖ) odstopil, je na seji v torek, 21. septembra 1993, prisegel Harald Petermann kot novi prvi podžupan; Petermann bo tudi predsedoval odboru za gradnje; novi član nadzornega odbora postane Winfried Srienc.

Turistična taksa se bo zvišala na 10 šilingov. V Reki, kjer je bila avgusta letos huda povodenj, bojo uredili strugo. Občinski odbor je tudi sklenil datje za odvoz kosovnih odpadkov; ta odvoz postaja iz leta v leta dražji.

V daljši razpravi so se občinski odborniki ukvarjali tudi z nakupom nove računalniške naprave. Pred dokončno odločitvijo se bo še treba posvetovati s strokovnjaki.

Za konec je župan Hugo Götzhaber prebral še predloge. EL predlaga omejitev hitrosti na 50 km na uro za cele Čahorče (od občinske meje naprej).

Tone Partljič: Slikar v zamejstvu

Nič ni bolj zdravega kot smeh na lasten račun

V napetem pričakovanju „slikarja“

Slovenska prosvetna zveza se je tokrat poskusila s satiro. Bodice na račun „lastne“ in „druge“ organizacije, na našo jokavost, ki se izraža v narodni pesmi. Prav to slednjo si je privoščil Jani Oswald, ki je fonetično predrugačil tekst, dokler ni nastala bizarna satira na to pestovanje domovinskih bolečin.

Premiera je bila – po dolgih porodnih mukah – v petek v Felsentheatru v Celovcu, ki se kar ponuja za take študijske predstave. Pustimo ob strani to težko nastajanje predstave, saj

je za gledalca vendarle pomemben le končni produkt. Režiser Jaša Jamnik pa je morda prav zaradi dolgotrajnosti porodnih krčev začutil stvarnost koroške doline Šentfloranske.

Tekst Toneta Partljiča pravzaprav že poznamo – osnovno zgodbo so (nekoliko drugače) zaigrali igralci z Brnce – morda se še spominjate tedanje predstave Tolmun in kamen oziroma „Nicht wahr, Johann?“. In avtor se nekoliko ponorčuje tudi iz sebe, ko pravi: prišel je neki pisatelj, ki je prodal že pe-

tič predelan tekst...

Težko je ocenjevati igranje, če igrajo drug poleg drugega profesionalni igralci in amaterji. Na vsak način je nosilec glavne vloge Matej Recer s svojo simpatičnostjo osvojil publiko, z natančno izdelano vlogo in z obvladovanjem odra. Prav tu je bilo najbolj očitno, kaj zmore nekdo, ki obvlada svoj poklic. Recer je izbral vse možnosti situacijske komike, ne da bi je bilo preveč, kajti prav vloga „hohštaplerja“ bi kaj lahko zapeljala v burkaštvo, ki bi gotovo ne učinkovalo tako osvežujoče. Borut Veselko kot kriminallec, „majhna riba“, ki bi rad ukradel kar knežji kamen („če ga ne bo odkupila slovenska vlada, ga bom ponudil pa avstrijski“), ni zaostajal. „Uvožena“ igralca je bila tudi Mojca Partljičeva, ki na koncu naredi red v zamotano koroško življenje slikarja Emila.

Koroško srenjo so predstavljali: Nužej Wieser v vlogi Pavla Petka, vinogradnika (sic!) in lastnika penziona. Dobro mu je uspelo prikazati naivno koketiranje gospodarstvenika z umetnostjo, ki pa se zanj začne in konča na nalepki za steklenice vina. Njegovo preobremenjeno ženo, ki si želi spremembe in zato privede Emila, svojo bivšo ljubezen iz študijskih let, je zelo mirno odigrala Tanja Hobel, morda za spoznanje premlada za svojo vlogo. Navdušenega ribiča Ivana je presenetljivo dobro podal Martin Moschitz, Aleksander Tolmajer pa prav tako vlogo fanta, uporniškega in mladeniškega „nažrtega“, ki si naivno pričakuje „umetnikovega“ zaveznitva. Franci Polcer, pensionirani poštar Slavoj, tisti od „druge organizacije“, je s karikirano enostranskostjo zabaval publiko.

Najtežji del pa je nosila Marinka Lugarič, ki je poleg svoje blazirano damsko odigrane vloge pela še pesmi Janija Oswald. Marinko poznamo kot pevko že dokaj let, zato nam je lahko samo žal, da je že dolgo nismo več slišali. Upajmo, da jo bo uspeh ob tej predstavi

KULTURNI KOTIČEK

Gledališki svet v Hrastovici

Združenje koroških deželnih amaterskih gledaliških skupin se po svojih močeh zelo prizadeva, da bi raznim skupinam pri gledališkem delu pomagalo v strokovnem, animativnem, organizacijskem in tehničnem smislu. Vsako leto organizira izobraževalne seminarje in gledališka srečanja, med drugim pa enkrat letno pripravi v sodelovanju s SPZ gledališki seminar v kulturnem domu na Radislah.

V zadnjem času pa je postalo najbolj pomembno jesensko srečanje gledaliških skupin na gradu Hrastovica pri Celovcu. Najbolj pomembno zato, ker ob izmenjavi mnenj in ob predstavitvi praktičnih dosežkov gledališkega dela pride med posameznimi skupinami do medsebojnih stikov in pa do sodelovanja. Na zadnjem srečanju prejšnji konec tedna je sodelovalo pet nemško govorečih in štiri slovenske skupine. Organizatorji so poudarili, da so zelo veseli sodelovanja slovenskih skupin, vendar pa bi si želeli tesnejših stikov. Eden izmed razlogov za pospešeno in trajno sodelovanje je prav gotovo v tem, da je nivo slovenskih gledaliških predstav precej višji od gledaliških skupin iz nemško govorečega prostora Koroške. Tako lani kot tudi letos je bilo opaziti, da so predstave nemško govorečih tako v izvedenem kot tudi v izvajalskem smislu šibke, gibljejo se nekako na nivoju „Löwingerbühne“, kar pa so,

hvala bogu, slovenske skupine že bolj ali manj presegle.

Kljub očitnim razlikam, ki jih torej opažamo med nemško govorečimi in slovenskimi skupinami, pa bi bilo prav, da ne bi iz nekakšne domišljavosti samovšečnosti in prezira odklanjali nadaljnje sodelovanje. Kolikor smo doslej spoznali nemško govoreče ljubitelje gledališča, so to ljudje, ki niso obremenjeni z narodnostno mržnjo, pač pa so odprti, pripravljeni za pogovore o vseh mogočih vprašanjih, tudi narodnostnih, ker jim primanjkuje osnovnih informacij.

Prav zanimivi pa postajajo stiki takrat, kadar nam nudijo dovolj vpogleda v to, pod kakšnimi pogoji delujejo gledališke skupine v nemško govorečem prostoru. Vedeti je namreč treba, da lokalna in deželna politika nimata dovolj razumevanja za to delo in v glavnem gmotno in organizacijsko te zvrsti kulturne dejavnosti ne podpirata. Ni torej čudno, da zaradi tega gledališke skupine „životarijo“ tj. jvdan in polagoma tudi izginjajo. Bodimo torej veseli, da se v vrstah koroških Slovencev uveljavlja spoznanje, da je kvaliteta kriterij za uspeh v kulturi. Kvaliteta pa terja tudi gnotne osnove, zakaj bi pa v kulturi morali delati „zastonj“. Z zastonjkarstvom razvrednotimo kulturno delo in jemljemo motivacijo tistim, ki delajo za kulturni razvoj.

Janko Malle

spodbudil in bo spet potegnila kitaro iz omare!

Pesmi je odlično uglasbil Tonč Feinig, ki je s spremljevalcema Stefanom Thalerjem in Klausom Saulijem povezoval posamezne prizore. Naj pripomnim, da so Oswaldovi teksti pisani predvsem za uho,

za asociacije na znana besedila, zato je pevska interpretacija vse prej kot enostavna.

Osvetljavo je imel na skrbi Hermann Grubelnik, sceno pa so narisali otroci iz vrta Slovenskega šolskega društva v Celovcu.

S.W.

Umrli Marjan Belina

V Ljubljani je v 60. letu življenja umrl režiser, publicist in gledališki organizator Marjan Belina, eden največjih osebnosti slovenskega, predvsem amaterskega gledališča. V mlajših letih je veliko režiral v poklicnih gledališčih: Maribor-Dundo Maroje, Lizistrata, MGL Ljubljana-Jezični doktor Petelin, Kranj-Dva bregova, Jesenice-Tripče de Utoleče, Celje-Plantova dvojčka itd. Dve leti je bil tudi direktor ljubljanskega mladinskega gledališča. S poklicnim gledališčem se je razšel, ko je na Zvezi kulturnih organizacij Slovenije prevzel mesto strokovnega sodelavca za gledališko dejavnost, potem pa dolžnost glavnega tajnika. V letih pred predčasno upokojitvijo je bil vodja strokovnih programov

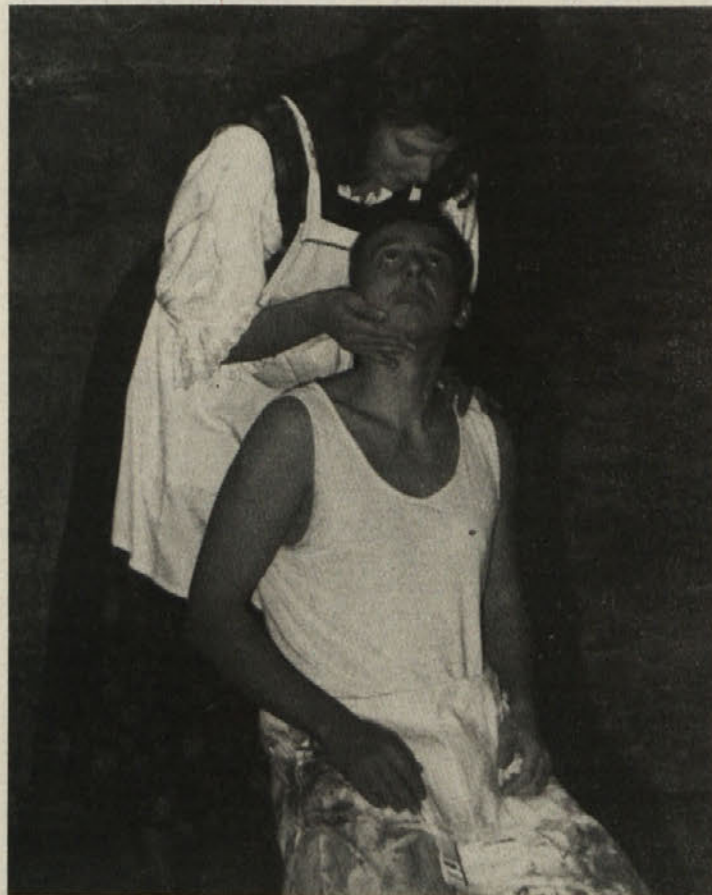
za gledališko vzgojo mladih v Cankarjevem domu.

Slovenskega gledališkega amaterizma zadnjih 35 let si ni mogoče predstavljati brez Belinovega pedagoškega, metodološkega in umetniškega dela. Na številnih seminarjih je vzgajal igralce, režiserje, pisal in prirejal tekste, se ukvarjal s teoretičnimi vprašanji. Kot tak je posegal tudi v koroški zamejski prostor, vodil seminarje in mentorstvo številnim režiserjem. Leta 1976 je režiral Žižkovo Miklovo Zalo v Svatnah.

Marjana Belino bomo ohranili v trajnem spominu tudi kot velikega humanista, saj ni znal odreči pomoči, ne strokovne ne človeške. Naj mu bo večna hvala!

Marjan Belina (prvi z desne zgoraj) je ob koncu petdesetih let vodil prvi režijski seminar za koroške Slovence

Stara ljubezen ne zarjavi

„Močni, kadar smo strnjeni!“

Dr. Franci Zwitter

Dr. Franci Zwitter, ste med tistimi koroškimi Slovenci, ki so se že pred 2. svetovno vojno aktivno vključili v slovensko politično življenje na Koroškem. Kateri so bili Vaši motivi?

Ugotoviti moram, da se je vsa študentska generacija mojih let zgodaj vključila v slovensko politično življenje. Mislim, da je bilo to posledica šoka, ki ga je koroška slovenska narodna skupnost doživela po plebiscitu, ko se je spričo pritiska znašla tako rekoč čez noč brez vsake inteligence in je ostala sama brez vsakršnega vodstva. To jo je napravilo posebno občutljivo za inteligenčni naraščaj, ki se je iz tega vzroka močno angažiral prav na političnem področju. Povezava med ljudstvom in študentsko generacijo nikdar ni bila tako močna kot v dobi politične, kulturne in gospodarske obnove po plebiscitu.

2. svetovno vojno ste najprej preživeli v nemškem vojaškem sukniču, nato ste prestopili k partizanom. Zakaj in kako vam je to uspelo?

Vpoklic k vojakom me je dohitel kmalu po začetku vojne na Dunaju, ker sem se spričo odklonitve moje prošnje za sprejem v državno ali sodno službo vpisal na Visoko šolo za svetovno trgovino. Tam tedaj še ni bilo nobene možnosti za stike z odporniškim gibanjem, o katerem se je komaj slišalo. Tako sem služil najprej v Franciji, nato na ruski fronti pri Voronežu, kjer sem si zlomil roko, zaradi česar sem prišel v

lazaret v Tomažlice na Češkem in od tam k na novo sestavljeni stalingrajski armadi v Nürnberg ter z njo v okolico Beograda. Tam sem navezal stike s predsednikom tako imenovanega kongresa manjšin dr. Josipom Vilfanom, ki sem ga spoznal že na Dunaju in ki mi je razložil dokaj zamotano stanje odporniških gibanj v Jugoslaviji. Sklep, da grem v partizane, je bil zame kot pripadnika izseljenske družine samo po sebi umevna odločitev in sem iskal samo še ugodno priložnost za prestop. Ta se mi je ponudila, ko je vojaška enota, pri kateri sem služil, morala vsled kapitulacije Italije zaščititi krajevna področja, ki so bila dotlej pod italijansko zasedbo. V Risanu v Boki Kotorski sem prestopil v Prvo bokeško udarno brigado, v kateri sem potem služil do konca vojne in odpusta iz jugoslovanske armade z naročilom, da se javim pri partizanski komandi na Koroškem.

Leta 1945 ste se vrnili na Koroško in se takoj vključili v slovensko politiko. Jugoslavija je tedaj zahtevala priključitev Koroške. Kako so na to gledali koroški Slovenci? Ste tedaj videli kako drugo možnost za sožitje v deželi?

Vključitev v politiko na Koroškem je bila torej dana. Že dan navrh sem prevzel določene aktivistične naloge na Zilji in v Spodnjem Rožu. Kot aktivist, ki sem bil vsak dan tesno povezan z ljudmi, lahko trdim, da so koroški Slovenci skoraj brez izjeme podpirali jugoslov-

anske zahteve, ker zlasti spričo neposrednega prehoda oblasti iz nacističnih rok v roke novih deželnih struktur niso videli in tudi ni bilo nobene druge alternative, niti perspektive za kakovostno spremembo medsebojnih odnosov v smer mirnega sožitja v deželi.

Tedanja politika hladne vojne vsekakor ni bila ugodna za odpravo političnih in ideoloških nesoglasij, ki so imele svoje korenine v spremenjeni povojni politični strukturi in v spremenjenem odnosu sil na zahodu in vzhodu.

Zakaj je prišlo po vojni do razkola v slovenski politiki na Koroškem?

Razkol ni zajemal zgolj koroške slovenske politike, marveč se je odražal v politiki in medsebojnih odnosih vseh družbenopolitičnih skupnosti. Na Koroškem pa se je odvijala še nacionalna borba in borba za državno pripadnost, kar je spričo takratnih pomembnih zgodovinskih dogodkov, kot so pariška odločitev glede meje, deklaracija informbiroja, objava papeškega dekreta o komunizmu itd., dalo v danem času in prostoru še posebno dimenzijo. Tu je treba iskati vzroke nenavadnega, emocionalnega razkola v tisti dobi.

Kot prvi ste na Koroškem zagovarjali enotni slovenski kulturni prostor ob upoštevanju in priznanju državnih meja. Zakaj?

Na veličastnem Dnevu slovenske kulture v Trstu sem se zamislil ob zastavljenem vprašanju pesnika „O kaj bo z vami, vi mejniki štirje, Celovec, Maribor, Gorica, Trst?“ in ob novih „diplomatskih“ odločitvah o slovenskih mejah prišel do ugotovitve, da je koncept o enotnem slovenskem kulturnem prostoru edina stvarna uresničitev zgodovinske iluzije o združenju Sloveniji in edina stvarna perspektiva za ohranitev narodne identitete v času vsesplošnih združevalnih, še posebej medregionalnih integracijskih teženj. V času interetničnih in interkulturnih gibanj za meje ni mesta niti ne možnosti.

Veljate za avtorja Spomenice. Ali lahko javnosti poveste še kak detajl o tem, ki ga še ne pozna?

Retrospektivno je lahko kritizirati in si medsebojno očitati nepripravljenost za sodelovanje pri vsebinski sestavi in oblikovanju Spomenice, ki naj bi predstavljala zahteve slovenske narodne skupnosti po enakopravnosti ali po enakopravnem obravnavanju v deželi. Resnica pa je ta, da je ZSO na Koroškem tedaj komaj nastala in je Narodni svet koroških Slovencev nikakor ni priznaval in upošteval, kaj šele v njej videl partnerja in enakopravnega zastopnika slovenske narodne skupnosti. Vse to je šele sad Spomenice, ob kateri sta osrednji politični

organizaciji šele izgrajevali vsaka svoj profil. Dejansko je bil torej 7. člen odločen za odpravo razkola in dosego enotnosti, ne pa tolikokrat poudarjena težnja obeh osrednjih organizacij po skupnem enotnem nastopu v borbi za v 7. členu zajamčene pravice.

Osrednjima organizacijama je priznan status zastopstva slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Kako je do tega prišlo?

To vprašanje je tesno povezano z nastajanjem zakona o narodnih skupnostih in celotne sedmojuljske zakonodaje nasploh. Ko je zvezni kancler dr. Bruno Kreisky leta 1971 pri zveznozbornskih volitvah dosegel absolutno večino in je Socialistična stranka Avstrije sama prevzela vso oblast v državi, so odpadli vsi dotedanji izgovori za nadaljnje zavlačevanje rešitve 7. člena ADP oz. rešitve pravnega položaja slovenskega in mešanega prebivalstva na Koroškem in Štajerskem in hrvaškega in mešanega prebivalstva na Gradiščanskem, katero reševanje so prejšnje vlade zavlačevale vedno s sklicevanjem na različne politične strukture na zveznem nivoju in v deželi. Dr. Kreisky je tudi v resnici pričel z reševanjem, ki si ga je predstavljal brez posebnih težav, moral pa je kmalu, takoj ob prvem zakonu o krajevnih napisih, spoznati, da tu ne gre zgolj za vprašanje barve, kakor je podcenjujoče trdil sam, marveč za zelo resno, delikatno politično vprašanje demokratične zrelosti, o katerem tudi z osebnim angažmajem v Celovcu ni uspel prepričati niti svoje lastne stranke, kaj šele reakcionarnih nacionalističnih sil.

Nadaljnji dogodki so znani in Kreiskemu je treba priznati, da je kljub temu nadaljeval s poskusom pozitivnega reševanja. Ob spoznanju, da je brezizgledno doseči spremembo volilnega zakona v korist manjšin, je razmišljal o drugih možnostih legalnega vključevanja manjšin v odločitveni proces o vprašanih, ki jih zadevajo. Tozadevne dolge debate in številni razgovori so privedli do zamisli formiranja tako imenovanih sosvetov narodnih skupnosti, ki naj bi reprezentativnim organizacijam manjšin, ki zajemajo njihove najbolj osveščene elemente, zagotovili preferenčno vlogo, upoštevali pa naj bi tudi vse ostale manjšinske strukture, zlasti tiste, ki so integrirane v stranke večinskega naroda. Tak sestav bi po mnenju kanclerja Kreiskega najbolj ustrezal dejanski stvarnosti v manjšinski politični strukturi in naj bi zajamčil soodločanje manjšin pri reševanju njihovih lastnih zadev.

Z vstopom v sosvet sta obe osrednji organizaciji dosegli legalen status zastopstva slovenske narodne skupnosti tudi v notranjosti države, ki sta ga na mednarodnem področju imeli že z njunimi vključeva-

njem v mednarodno dogajanje, zlasti pri vprašanih glede meje in manjšinske zaščite.

Kaj sodite o današnji razpravi o zastopstvu?

Ob poznanju dolgotrajnega prizadevanja za dosego legalnega statusa zastopstva manjšine vsekakor ne morem razumeti današnje razprave, marveč nasprotno, štejem to zastopstvo med bistvene uspehe naše povojne borbe in je zato zame, da še enkrat poudarim, današnja razprava o zastopstvu manjšine v obliki, kakor se vodi, ne le nerazumljiva, temveč v resnici tudi nevarna in škodljiva.

Pri tem nikakor nisem načelno proti prizadevanju za zastopstvo v legislativnem zboru dežele; je pa vsaka morebitna tozadevna rešitev, ki temelji na priznavalnem načelu ali narodnem katastru, nesprejemljiva, ker je protustavna in avtomatično izključuje zelo velik del narodne skupnosti, ki svojega političnega prizadevanja ne želi zožiti zgolj na narodnostno in jezikovno problematiko, marveč hoče soodločati tudi v nič manj pomembnih vprašanih, kot so problemi gospodarstva in socialnega ter zaposlitvenega varstva. Dokler ni do kraja domišljena nova volilna alternativa brez prisile nacionalnega priznavanja ali kakršnegakoli narodnega katastra, je taka polemika spričo priborjenega legalnega statusa zastopstva narodne skupnosti vsekakor silno tvegana zadeva.

18 let vodite srečanja narodnih skupnosti sosednih dežel. Kakšni so rezultati?

Med najbolj pomembne rezultate politike in sodelovanja narodnih skupnosti sosednih dežel spada brez dvoma senzibilizacija narodnih manjšin in držav, v katerih živijo, za potrebo enotne minimalne rešitve in zaščite narodnostnih pravic, kakor to pride do izraza v tako imenovani „Listini minimalnega standarda pravic narodnih skupnosti sosednih dežel“ z dne 20. 10. 1992 v Osijeku, ki se zelo približuje konceptu tako imenovane „Konvencije o temeljnih pravicah evropskih narodnih skupnosti.“

Kako bi ocenili slovensko politiko na Koroškem v zadnjih 40 letih?

Mislim, da ni bila slabša in tudi ne boljša kot politika v njenem okolju, ker je tudi ni mogoče izločiti iz splošnega dogajanja revolucionarnih sprememb v svetovnih političnih odnosih po drugi svetovni vojni.

Eno pa lahko trdim, in v to sem trdno prepričan, da je bila najbolj uspešna in perspektivna, kadar se je lahko naslanjala na pomoč in podporo strnjenih sil vsega ljudstva, najbolj šibka in neuspešna pa v časih razkola in neenotnosti ter nesoglasij med obema osrednjima organizacijama.

Hvala za pogovor!

Vse najboljše, dr. Franci Zwitter!

Veselo razpoloženi dr. Zwitter z ženo

Dr. Franci Zwitter je z gotovostjo eden največjih in najbolj zaslužnih mož koroško-slovenske zgodovine v zadnjih 60 letih. Zveza slovenskih organizacij je pripravila slavje pri Miklavžu v Bilčovsu, da bi se mu vsaj simbolično oddolžila za njegovo neprecenljivo delo na narodnostnem področju. Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm je predal jubilarju darilo, reprodukcije slikarja slovenskega rodu Marka Pernharta. S čestitkami in darili se je zvrstila še cela množica gratulantov, med njimi dr. Avgust Brumnik, dr. Valentin Inzko,

Jože Partl, Janez Wutte-Luc, Peter Kuhar, državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj, Janez Stergar z Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani, generalni konzul R Slovenije inž. Jože Jeraj, deželna poslanka Melitta Trunk, Milena Gröblacher ter Karel Smolle.

Prisrčno svečanost so polepšali tudi pevci MePZ Danica in pa družina Janka Zwittera, jubilarntovega nečaka iz Zahomca prelepimi narodnimi pesmi.

Dr. Sturm se je v svojem in v imenu ZSO zahvalil dr. Zwit-

tru za vsa leta njegovega delovanja, za prispevek k ohranitvi slovenske narodne skupnosti na Koroškem in mu zaželel veliko zdravja in še mnogo let ustvarjalnega dela. V svojem nagovoru je dr. Sturm med drugim, ko je opisoval svoje prve kontakte z dr. Zwitterom dejal: „Fasciniral nas je njegov kolegialen in enakopraven odnos do nas mladincev, ki smo bili tedaj še pod vtisom nekih govoric o „komunistični“ Zvezi. To prvo srečanje je temeljito korigiralo naše stališče do Zveze slovenskih organizacij na Koroškem.“

Nadalje je dr. Sturm spomnil na dijaška leta dr. Zwittera, kako so tedanji dijaki tekmovali med seboj v poznavanju slovenskih pesnikov in slovenščine in omenil njegove tedanje vrstnike: dr. Pavla Zablatnika, Valentina Travnika, Kanaufa, Brumnika.... Leta 1938 je bil Franci Zwitter kot predstavnik študentov izvoljen za podpredsednika Slovenske prosvetne zveze. Po začetku druge svetovne vojne je moral dr. Zwitter v nemško vojsko. Znašel se je najprej v Franciji, nato v Grčiji in Črni gori. Od tam pa je odšel v partizansko vojsko, kjer je ostal do konca vojne.

„Po vojni je pomagal pregnancem, ki so po vrnitvi iz Nemčije pristali v Sloveniji, da so se lahko vrnili domov. Po vrnitvi na Koroško se je takoj spet vključil v politično in kulturno življenje. Kljub vsem ostrim nasprotjem, ki so obstajala med obema političnima osrednjima organizacijama, je treba reči, da je bilo neko osnovno sodelovanje med njima in da je prihajalo do soglasja v važnih vprašanjih tudi v obdobju razprtij. To je predvsem zasluga Francija Zwittera in Joška Tischlerja. Pluralizem znotraj manjšine je postal samoumeven. ... S svojo tezo o enotnem slovenskem kulturnem prostoru ni bil le vizionar, temveč je s tem preprečil folklorizacijo slovenske narodne skupnosti na Koroškem. S svo-

jim vztrajanjem na zgodovinskem spominu, na antifašističnem odporu koroških Slovencev je ohranil manjšino kot političen subjekt.“

Vabilu na slavje se je odzval tudi dv. svetnik dr. Valentin Inzko, ki je kot nekdanji predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dolga leta aktivno sodeloval z dr. Zwitterom. Med drugim je dejal:

„S skupno Spomenico koroških Slovencev in z ustanovitvijo koordinacijskega odbora obeh osrednjih političnih organizacij v letu podpisa Avstrijske državne pogodbe 1955 sta bila v prizadevanjih za uresničitev v členu 7 zajamčenih pravic storjena dva odločilna koraka. ... Leta 1955 zasnova skupna politična izhodišča so ohranila do danes svojo aktualnost.“ Dr. Inzko je potem citiral iz knjige dr. Dušana Nečaka „Koroški Slovenci v drugi avstrijski republiki“:

„Obdobje šestdesetih let je zlasti pomembno, ker so prav ta leta tista, v katerih so se v primerjavi s preteklim razdobjem razmeroma široko razmahnili meddržavni stiki, ki jih je marca 1960 začel takratni avstrijski zunanji minister dr. Kreisky, nadaljeval pa zunanji minister tedanje Jugoslavije Koča Popović. Zunanji minister dr. Kreisky je predstavil tedanja predsednika obeh osrednjih političnih organizacij na Dunaju zunanjemu ministru Popoviću kot zastopnika koroških Slovencev. Zgodilo se je prvokrat, da sta na bilateralni oziroma mednarodni ravni predstavnika NSKS in ZSO od zastopnikov avstrijske vlade

priznana v smislu 7. člena Avstrijske državne pogodbe kot uradna predstavnik slovenske narodne skupnosti.

...Tebi, dr. Franci Zwitter, pa prisrčna hvala za kolegialni odnos, ki naju je povezoval v letih skupnih prizadevanj za večji življenjski prostor koroškimi Slovencev v deželi! Želim Ti še mnogo zdravih let.“

Janez Wutte-Luc se je ob čestitkah zahvalil tudi za ves trud in skrb za Zvezo koroških partizanov, saj je dr. Zwitter še vedno aktiven član glavnega odbora te organizacije in je vselej nudil tudi pravno pomoč, če je bila potrebna. „Bil si dober in pošten odvetnik, spoštovan ne samo pri Slovencih, temveč priznan tudi pri sodnijskih in drugih uradnih forumih.“

Dr. Franci Zwitter se je zahvalil za čestitke in rekel: „Po teh slavnostnih nekoliko težko govorim, toda nisem jih vzel samo zase. Jemljem jih kot zahvalo vsem, ki so prispevali k narodnostnem delu. Brez vaše pomoči, brez pomoči vseh odbornikov in aktivistov bi ne mogel storiti ničesar. Žal med nami ni več mojih nekdanjih sodelavcev Petka, Tischlerja, Vilfana, Hornböcka, Zablatnika, Brumnika, Moharja, Jandla, Travnika..., vsi ti so mi pomagali graditi novo usmeritev naše politike. Vem, da je bilo marsikaj napačnega, toda kot osemdesetletnik imam danes eno samo željo: da bi po razprtijah našli skupni jezik, kajti brez tega ne bomo dosegli enakopravnosti, če hočemo ohraniti svojo identiteto. Bodimo enotni, kadar je treba. To je moja edina želja. Drugih nimam.“

S.W.

Sedanji predsednik ZSO čestita nekdanjemu

Sotrudnika in soborca - dr. Zwitter in dr. Inzko

Dr. Zwitteru se je zahvalila tudi Slovenska prosvetna zveza

Abujevi iz Zahomca so slavljencu zapeli ziljske pesmi

Pittler – Verdel:

Zwischen Feder und Fahne

(Med peresom in zastavo)

Schriftsteller und Nationalismus

Pri založbi Picus je izšla knjiga z zgornjim naslovom, ki sta jo izdala Andreas P. Pittler in Helena Verdel. V njej so zbrani sestavki dvanajstih avtorjev iz več evropskih držav, ki se soočajo z nacionalističnimi pojavi bodisi v ožji domovini ali pa v evropskem kontekstu.

Ideja za izdajo te knjige se je ponudila na dunajskem simpoziju „Schriftsteller und Nationalismus“; pisatelji so napisali svoje misli, te pa predstavljajo spekter političnih pogledov današnje Evrope. Izdajatelj Pittler je napisal izredno zanimiv predgovor in zgodovinsko osvetlil korenine neofašističnih gibanj.

Jurij Koch, lužiško-srbski pisatelj, objavlja esej z naslovom Dež nima nacionalnosti, ki ga je prebral lani decembra na pisateljskem srečanju v Hodišah, ki ga je priredila Slovenska prosvetna zveza. Citat: „Kdor nima slabe vesti, je sploh nima. Nemški narod se je povečal. Zato bi bilo dobro, da bi se povečala tudi njegova slaba vest. Toda, če se ne varam, so se piščoči nemški intelektualci umaknili v svoje niše, zapiraje oči pred kruto resnico, ali pa se čutijo nedolžne pri vsem, kar

se dogaja, z mnenjem, da če niso soudeleženi pri oblasti, tudi pri njenih svinjarjih niso. To pa bi bilo usodno, kajti ničesar se politika, ki izvaja oblast, ne boji bolj kot glav, ki mislijo in ki svoje misli zapisujejo.“

Jan Trefulka, Slovak, Babilonski stolpi: „Sprašujem se, zakaj je hotel bog kaznovati graditelje? Je res namenil stvarjenje nacionalitet kot večno kazen? Ali ni hotel prej opozoriti na to, da ni naklonjen megalomanskim načrtom velikanskih organizacij in velikanskih kraljestev, procesom združevanj širom sveta, katerim človek še zdaleč ni moralno dorasel? Da mu enotnost ni bolj všeč kot pluralnost?“

Ali Podrimja, Albanec s Kosova, Za koga pišemo?: „Ali lahko ubežimo grozeči katastrofi in se bo vrnil mir v našo deželo? Mislim, da. Toda iz naših glav in iz naših besed moramo pregnati demone. Naša edina in najbolj varna domovina je človek.“

Drago Jančar se v svojem eseju kot edini ne ukvarja z moralno platjo nacionalizma, pač pa skuša objasniti vlogo nove države Slovenije v širšem evropskem prostoru. S.W.

IKARUS gostuje na Slovaškem in na Dunaju

Celovski plesni teater Ikarus bo z uspešno plesno predstavo „Marička“ v oktobru gostoval najprej v Bratislavi na Slovaškem, nato pa še na Dunaju. Prvo gostovanje sta podprla avstrijsko Zvezno ministrstvo za umetnost in Kulturni inštitut avstrijske ambasade v Bratislavi, nastop pa bo v torek, 12. oktobra v Kongresni hiši

Istropolis.

Tudi dunajsko gostovanje podpira ministrstvo za umetnost, poleg njega pa še dunajski Magistrat. Na Dunaju bo sta dve predstavi, in sicer v okviru „Scene Wien“, v petek, 15. oktobra, in v soboto, 16. oktobra, obakrat ob 20. uri v Hauffgasse 26.

„Ljubljana se predstavi“

Lutkovno gledališče v Ljubljani se je 25. septembra letos predstavilo v novi podobi: v prenovljenih prostorih je vodstvo gledališča s sodelavci sprejelo 200 otrok iz Koroške. Ze tradicionalno dobro sodelovanje s Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu, ki vsako leto povabi Lutkovno gledališče na gostovanje na Koroško, je bilo povod za to, da so bili otroci iz Koroške prvi gostje v obnovljenih prostorih.

Pod geslom „Ljubljana se predstavi“ so gostitelji poskrbeli za zanimiv in poučen kulturni program. Sprva so otroci napolnili dvorano lutkovnega gledališča in si ogledali predstavo „Velikanski dobrodušni velikan“, to je odlična zgodba o pogumni deklici in prijaznem velikanu, ki rešita svet pred hudobnimi, ljudožerskimi velikani. Nato pa je slovenski pesnik Niko Grafenauer prebral nekaj svojih pesmi, ki go-

vorijo o nekdanjem življenju v Ljubljani. temu ustrežno je bilo tudi spoznavanje kulturne dediščine stare Ljubljane: bakreni zmaji in Zmajski most, reka Ljubljanica s svojimi znamenitimi mostovi, galerije, park Tivoli, Plečnikova arhitektura... To nalogo so z veliko dobre voje opravile hostese, študentke in sodelavke lutkovnega gledališča.

Obiska Ljubljane so se udeležili prva dva razreda slovenske gimnazije, tretji in četrti razred javne dvojezične šole v Celovcu in učenci, ki obiskujejo dvojezični pouku na glavni šoli v Vetrinju.

Spodbudna akcija Slovenske prosvetne zveze in Lutkovnega gledališča v Ljubljani. Otroci so spoznali delček slovenske kulture in predvsem pomemben del kulturnega ustvarjanja za otroke, ki ga uspešno opravlja Lutkovno gledališče v Ljubljani.

Slovo od Fanike Hartman

Prejšnji petek, 1. oktobra, so se številni sorodniki, prijatelji in znanci na centralnem pokopališču v Celovcu poslovili od Fanike Hartmann, ki je bila predvsem starejši in srednji generaciji koroških Slovencev poznana kot dolgoletna in neutrudna sodelavka, moderatorica in napovedovalka v slovenskih oddajah koroškega radia. Njen topel in nežen glas je bilo preko sprejemnikov slišati od povojnih let pa vse do leta 1986, ko se je upokojila. Bil je pravi aviso slovenskega celovškega radia, ki ga niso prepoznali le koroški Slovenci, ampak je bil razpoznaven tudi preko deželnih meja. Poleg voščil je vodila tudi družin-

ski magazin in otroške oddaje. Možu Helmutu in vsemu njenemu sorodstvu izrekamo iskreno sožalje.

Uredništvo

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Urednika/Redakteure: Jože Rovšek, Sonja Wakounig.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za upokojence 280.); za Slovenijo 1500 tolarjev.

ŠIRITE SLOVENSKI VESTNIK**Iz ženskega vidika****Si bomo vzele moške za zgled?**

piše Štefka Vavti

Diskusija o enakopravnosti moškega in ženske traja že nekaj desetletij, vendar je še zmeraj nejasno, kaj konkretno pomeni enakopravnost:

Smo ženske enakopravne moškim, če vse bolj prevzemamo njihov način „gledanja“ in „ravnanja“? Smo enakopravne, ko se naučimo plezati pa karistični lestvici navzgor, neglede na žrtve, ki jih pri tem puščamo za seboj? Ali pa bomo enakopravne tedaj, ko bomo za enako delo prejele enako plačo?

Brez dvoma je enako vrednotenje dela moškega in ženske – ki se ne nazadnje izraža v plači – važen dejavnik, iz katerega bo razvidna dosežena enakopravnost med spoloma, vendar pa to še zdaleč ni vse.

Znani avstrijski politologinja Cheryl Bernard in Edit Schläffer, ki se borita posebno še za enakopravnost ženske in moškega v naši družbi, v svojem delu vedno znova opozarjata na dejstvo, da bi se ženske od moških lahko precej naučile. To pa seveda ne pomeni, da naj bi postale takšne, kakršni so moški. V svojih raziskavah sta našli konkretne točke, ki v diskusijah, pri pogajanjih itd. bistveno slabijo pozicije žensk:

– Ženske smo velikokrat v svojih prispevkih nejasne, kar se tiče naših ciljev in želja. Ne znamo jasno pokazati svojih meja.

– Preveč smo prilagodljive, ker iščemo gotovost, varnost in harmonijo, zato tudi velikokrat nismo dosledne.

– Primanjkuje pa nam menda tudi vzdržljivosti oz. vztrajnosti.

Pri tem bi se ženske veliko lahko naučile od moških, menita avtorici, kajti s temi šibkimi točkami se vedno spet same „manevriramo v začarani krog, ki nas vodi v negotovost in povzroča dvome, ali smo sploh kompetentne, dovolj lepe in ljubeznive...“

Še bolj konkretno: Ženske bi se od moških lahko naučile samozavestnega nastopanja, velikodušnosti do sebe namesto destruktivnih dvomov, ali sploh kaj vemo, znamo...pa tudi tega, da pogumno priznamo svoje pomanjkljivosti, namesto da hočemo biti vedno „perfektni“, kajti popolnost največkrat sploh ni dosegljiva – tudi pri moških ne!

Jezik je duša

JANKO MESSNER

Navadne napake v „nenavadnem intervjuju“ NT

Škoda. Franz (pravilno: Franc!) Gasser iz Bilčovsa je bi-stroumen, odrezav. Nisem še bral tako zabavnih odgovorov. Pogovor za javnost je 27. 8. t. l. imela z njim H. St.: „Kaj imaš, kar drugi nimajo?“ – Izpraševalka je pozabila na zanikovanje oziralnega zaimka „kar“ po zgledu pijem vodo, ne pijem vode, pijem vino, ne pijem vina, torej pravilno: kaj imaš, č e s a r drugi nimajo?

„Kaj te lahko najbolj prizadene?“ – „Če zjutraj pridem domov, in ni nobenega, ki bi mi skuhal kavo.“

Kje tiči napaka? V nedoločnem zaimku „nobenega“. NOBEN uporabljamo samostalno samo tedaj, kadar gre za omejeno ali vsaj še pregledno število ljudi ali reči. Za kontrolo nam lahko služi dodatek „izmed njih“. Naj zapišem kak zgled: Imel je štiri brate, nobeden (izmed njih) ni bil tako majhne rasti kakor prvi. Vsi so bili prijazni z menoj, pa nobenemu (izmed njih) nisem zaupal... Pri Gasserju ne vemo, ali sploh ima koga v hiši, ne vemo ničesar ne o omejenem ne o preglednem številu ljudi, zato bi bil moral odgovoriti: ... in ni n i k o g a r, ki bi mi skuhal kavo, kajti samostalni „nihče“ govori samo o sebi (ali osebah) nasploh, brez omejitev. Zgledi: Martin Krpan je bil tako velik in močan, da mu n i h č e ni bil enak.

Poglej, ali so ljudje že na polju! – Gledam, gledam, pa ne vidim n i k o g a r. Odkar je mož v pokouju, je zelo čudaški: z n i k o m e r s e ne družim, n i k o m u r n e zaupa. V šoli je nad s t o vlakarjev, pa opoldne n o b e d e n (izmed njih) ne dobi tople juhe, ker nimajo šolske kuhinje...

In še en odgovor izpraševanca (na vprašanje, kakšno željo bi si hotel uresničiti): „Rad bi imel ladjo, kamor bi se lahko potegnil nazaj...“ „Sich zurückziehen je po nemško, po naše pravimo odmakniti se, umakniti se, zateči se. V gornjem primeru z a t e č i s e še najbolj ustreza.“

Pravim škoda. Vprašanje dr. Grilcu: Zakaj Narodni svet ne prosi Lojzeta Pušenjaka (in ga pošteno honorira), da bi slovenščino – kakor v Nedelji – tudi v NT popilil? In zakaj je vrglo uredništvo NT moje pismo bralca kot odgovor na zadevno Vospernikovo pismo bralca v koš? So to va-je za demokratično zastopstvo „vseh“ koroških Slovencev?

Datum	Kraj	PRIREDTVITVE	Priveditelj
Petek, 8. 10. 17.30	v Modestovem domu v Celovcu	Plesna predstava – nastopile bodo 11-12 letne plesalke iz Plesnega centra Maribor ter članica plesnega teatra Aldea.	KKZ
Sobota, 9. 10. 7.00	Štajerska	Ekskurzija na Štajersko Prir.: Dom v Tinjah, Strojni krožek, KIS, SJK Odhod ob 7. uri izpred Delovnega urada v Velikovcu	
Sobota, 9. 10. 19.30	v farni dvorani v Gorjanah	Pesem upanja – liturgične pesmi štirih ver; nastopa zbor „Rož“; zborovodja Lajko Milisavljevič	SPD „Zila“
Sobota, 9. 10. 19.30	v farni dvorani v Globasnici	C. Goldoni: Sluga dveh gospodov ; nastopa igralska skupina iz Sentandraža	SKD v Globasnici
Nedelja, 10. 10. 9.30	v farni cerkvi v Šentprimožu	Joseph Haydn: Missa brevis St. Joannis de Deo – izvaja MePZ Sele ob spremljavi članov orkestra Slovenske filharmonije; zborovodja Roman Verdel	Farni svet
Ponedeljek, 11. 10. 18.30	v Mohorjevi knjigarni v Celovcu	Otvoritev razstave Jasne Merku iz Trsta	
Ponedeljek, 11. 10. 19.00	v Tischlerjevi dvorani v Celovcu	Literarni večer s pesnikom Vinkom Beličičem	
od 11. do 17. 10.		Primorski dnevi na Koroškem Prir.: KKZ, Zveza slov. kat. prosv. v Gorici, Slov. prosv. v Trstu	
Sreda, 13. 10. 20.00	pri Joklnu Badgasse 7 1. nadstr. v Celovcu	Onstran kraja. Glas – besedila iz notranje in zunanje emigracije. Bereta Engelbert Obernosterer in Fulvio Tomizza	KD „Pri Joklnu“
Četrtek, 14. 10. 20.00	pri Joklnu v Celovcu	Onstran kraja. Glas – bereta Drago Jančar, Dragan Velikić	KD „Pri Joklnu“
Petek, 15. 10. 20.00	pri Joklnu v Celovcu	Onstran kraja. Glas – bereta Dževad Karahasan, Florjan Lipuš	KD „Pri Joklnu“
Petek, 15. 10. 19.00	v Modestovem domu v Celovcu	Srečanje glasbenih šol ; nastopajo: učenci Slovenskega centra za glasbeno vzgojo iz Gorice in učenci Glasbene šole na Koroškem	
Sobota, 16. 10.	Štajerska (Avstr.)	Ekskurzija k žganjarjem na Štajersko ; prijave do konca sept. na KIS	KIS
Nedelja, 17. 10. 10.00	v kult. domu na Radišah	T. Partljič: Slikar v zamejstvu ; režija Jaše Jamnik; glasba Tonč Feinig; pesmi Jani Oswald	SPZ
Nedelja, 17. 10. 7.00	izlet	Izlet na grad Bogenšperk in v samostan Stična ; KPĐ Šmihel odhod ob 7. uri izpred Posojilnice v Šmihelu; cena 200 šil.	
Sobota, 23. 10. 19.30	pri Florjanu v Vogrčah	Misijonska tombola Izkupiček je namenjen misijonom na Madagaskarju	Katoliška mladina
Sobota, 23. 10. 19.30	v farnem domu v Selah	Premiera: René Obaldia: Veter v vejah sasafrasa (komedija); režija Franci Končan. Igra gledališka skupina KPĐ Planina Sele.	KPD „Planina“
Nedelja, 24. 10. 16.00	v farnem domu v Selah	Ponovitev komedije Veter v vejah sasafrasa	KPD „Planina“
Nedelja, 24. 10. 20.00	v avli lj. šole v Globasnici	„Dober večer, sosed – Guten Abend, Nachbar“; SKD v Globasnici sod.: Otr. zbor „Živ-žav“, MePZ „Peca“, MoPZ „Franc Leder-Lesičjak“, Gem. Chor Globasnitz, MePZ „Gorišnica“; slavnostni govornik dr. Christof Zernatto	
Ponedeljek, 25. 10. 20.00	pri Florjanu v Vogrčah	Na pragu prijateljstva – srečanje z Romi in njihovo glasbo. Čisti dobiček namenjen Kultur-nemu domu Pliberk	

Pirova zmaga Borisa Jelcina

MOSKVA. Odstranjanje svojih političnih nasprotnikov ruskemu predsedniku Borisu Jelcinu ni šlo tako gladko od rok kot si je to ob razpustitvi parlamenta in ob ploskanju zahodnih državnikov sam predstavljal. Ko ni mogel sestradati v parlamentu zabarikadiranih poslancev in obeh svojih največjih nasprotnikov, podpredsednika Aleksandra Ruckoja in predsednika parlamenta Ruslana Hazbulatova, je po svojem instinktu začutil, da je začel izgubljati politične točke in se odločil za krvavo verzijo obračuna; „Posegel je po sili, da bi rešil krhko demokracijo“, njegovo dejanje opravičujejo zahodni politiki – Jelcinovi mentorji in meceni. Z ogromno vojaško silo je dal razbiti znamenito Belo hišo in poloviti in zapreti svoje nasprotnike. Cena: več sto mrtvih, morda tisoč ranjenih, uničena stavba parlamenta, ogromna materialna škoda sredi Moskve. Prvi tak obračun v ruski prestolnici po letu 1917.

Kdo je pri spopadu streljal prvi, ali zabarikadirani poslanci in oba voditelja, Ruskoj in Hazbulatov, oz. njihovi branitelji, se bo kaj kamlu pozabilo, tudi Jelcinovo zmagoslovje ima značaj Pirove zmage.

Bolj kot razpuščeni parlament in oba voditelja za zapahi je za Jelcina in vso rusko federacijo nevaren proces, ki se je ob politični krizi nevarno začel. Rusija ni enotna država. Razdeljena je na 98 republik, avtonomnih in polavtonomnih regij. Prav med njimi pa se je v tej 14-dnevni krizi začel proces rahljanja in celo razpadanja.

Štirinajst sibirskih republik in pokrajin se je že začelo povezovati v sibirsko zvezó, Jelcinu pa so dale vedeti, da bi znale blokirati transsibirsko železnico, kar bi v bistvu v veliki meri prekinilo oskrbo Moskve in skoraj 80 odstotkov ruskega izvoza. Z avtonomijo grozi tudi priuralska republika. Tudi sicer pa je večina (65 od 89) republik in regij na moskovskem sestanku, ki se ga Jelcin ni hotel udeležiti, zagrozila, da bo prenehala plačevati svoje obveznosti v zvezni proračun.

Jelcin je ne glede na to, da je bil doslejnjši ruski parlament ostanek iz obdobja prejšnje Sovjetske zveze, z njegovim razpustom storil protiuustavno dejanje, pravno obglavil Rusijo, sam pa s tem prevzel skoraj vso oblast. S tem se je dejansko postavil v vlogo diktatorja. Kako naj bi iz takega položaja vodil toliko reklamirano demokratizacijo države, najbrž še sam ne ve. Ob avgustovskem poskusu državnega udara pred dvema letoma proti Gorbačovu je državni udar izvedel prav on. Kot nekdanji sekretar ruske KP je prav to partijo razpustil, Gorbačova pa poslal v penzijo in mu nprtil še nekaj obtožb. Obljub o boljšem življenju ni izpolnil, rubelj je zašel v hiperinflacijo, vrste za kruh in mleko so vse daljše. Prehod na tržno gospodarstvo gre prepočasi, z nepremišljenimi potezami pa je ekonomsko situacijo zaostrel do konca.

Izjave in tudi finančne injekcije zahodnih „prijateljev“ Jelcina najbrž ne bodo obdržale na oblasti.

Dom v Tinjah, Strojni krožek Podjuna, Kmečka izobraževalna skupnost (KIS) in Skupnost južnokoroških kmetov

vabijo na

Ekskurzijo na Štajersko „Kmetje grejo novo pot“

Sobota, 9. okt. 1993

Odhod: ob 7. uri iz Velikovca. **Vrnitev:** ca ob 21. uri Pliberk

Prijave sprejema Dom v Tinjah (tel. 04239/2642) Strojni krožek Podjuna (tel. 04230/692) ali Kmečka izobraževalna skupnost (tel. 0463/382438). (Prispevek: 200 šil.)

Pozor, žganjarji!

„Kmečka izobraževalna skupnost (KIS)“ vabi na
ekskurzijo k žganjarjem na Štajersko

v soboto, 16. oktobra 1993

Obiskali bomo nekaj najboljših štajerskih žganjarjev

Program:

- družina Högl, Lukasdorf, v bližini Stainza: odlična žganja iz starih vrst jabolč
- vožnja skozi štajersko „cesto jabolč“, z vodičem
- kosilo v „jabolčni vasi“ Puch pri Weizu
- družina Birchheim v bližini Pucha: kuha odlična žganja s kotlom brez vodne kopeli
- kmečki dvor „Hödl“, družina Dunst, Stubenberg am See: moderna žganjarska naprava; 1. avstrijska žganjarska učna pot; vina iz sliv, češpelj in ribezov

Prijave najkasneje do konca septembra na naslov: „Kmečka izobraževalna skupnost (KIS)“, Dr. Joško Tischler Park 1, 9020 Klagenfurt/Celovec, tel.(fax): 0463/382438

Prispevek odvisen od števila udeležencev.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10–19.00

Sreda, 6. 10. Glasbena sredo.
Večerna 21.05 – 22.00 Taborsko gibanje

Četrtek, 7. 10. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 8. 10. Kulturni magazin

Sobota, 9. 10. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 10. 10.
6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – Duhovna misel (žpk. Dušan Česen, Žihpolje)
18.10–19.00 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 11. 10. Franci Zwitter

Torek, 12. 10. Partnerski magazin

Žoga je okrogla – hoče ali pa noče v gol

Letos že 4. poraz za SAK

Lendorf – SAK

3:2 (2:1)

SAK: Preschern, A. Sadjak, Savić, Pappler, Blajs, S. Sadjak (55. M. Sadjak), Šmid, F. Sadjak, Vrabac, Ramšak, Lippusch.

V 12. kolu je moral SAK v goste v Lendorf, kjer ga je čakalo „lačno moštvo“. In res je Lendorf uspelo to, česar si želi vsako moštvo. Že po 20 minutah je vodil z 2:0. Slovenski nogometaši pa niso popustili ter še pred koncem prvega polčasa zmanjšali rezultat na 2:1. Dinku Vrabacu je iz prostega strela uspelo poslati žogo čez zid točno pod prečko.

V drugem polčasu so slovenski nogometaši prevzeli pobudo, napadli, gol pa so dosegli spet domačini. Ponovno so varovanci dr. Ramšaka lahko upali vsaj na točko, ko je Dinko Vrabac iz prostega strela poslal žogo točno v kot. Tekma je postala vse bolj napeta, Lippusch je napravil dobro možnost, ko je zadel le desno vratnico, tudi nasprotniki so prišli še do lepih možnosti, vendar je

ostalo pri 3:2.

Poleg tega je sodnik Strauss 10 minut pred koncem tekme izključil našega najboljšega igralca Dinka Vrabaca, ki je prej zaradi ugovaranja dobil še rumeni karton, v 70. minuti pa rdečega, ker je opozoril sodnika na foul. Sodnikova piščalka je tudi dvakrat ostala nema, ko so v kazenskem prostoru nedovoljno zaustavili enkrat F. Sadjaka, drugič Ramšaka.

Bolje so se v Lendorfu

odrezali igralci pod 19, ki so svoje sovrstnike premagali s 3:2 (F. Sienčnik 2, J. Fera).

Koroška liga

1. WAC/Maier	12	8	3	1	27:12	19
2. VSV	12	8	1	3	21:8	17
3. Rapid L.	12	6	4	2	24:10	17
4. Treibach	12	6	4	2	17:12	16
5. SAK	12	7	1	4	21:11	15
6. Breže	12	5	5	2	18:12	15
7. Lendorf	12	5	3	4	13:13	13
8. Trg	12	4	4	4	15:12	12
9. Wernberg	12	4	4	4	21:20	12
10. Aust. Klgft.	12	4	3	5	15:15	11
11. Matrei	12	3	5	4	10:12	11
12. Wietersdorf	12	3	4	5	10:12	10
13. Pliberk	12	3	3	6	11:17	9
14. Borovlje	12	3	2	7	16:30	8
15. ATSV	12	3	1	8	13:26	7
16. Velikovec	12	0	1	11	8:38	1

V nedeljo celovški derbi!

V nedeljo ob 15. uri se bosta na igrišču v Trnji vasi pomerili moštvi Austria Celovec in SAK. Čeprav je bilo okoli te celovške Austrie toliko diskusij in poskusov jo rešiti ter jo letos končno usposobiti, da bi igrala

tudi v koroški ligi pomembno vlogo – večina jo je videla že na vrhu lestvice – ji to nikakor ni uspelo. V lanski sezoni sta se tekmi proti Austriji za SAK končali z zmago s 3:0 in z nedoločenim rezultatom 1:1.

Seveda ima vsak derbi svoje zakonitosti, kjer je vsak rezultat možen, vendar vsaj po mestu na lestvici je SAK favorit, čeprav je svojo generalko izgubil, Austriji Celovec pa je doma uspelo premagati Wietersdorf z 2:0.

Vrhunski derbi v 1. razredu D

Globasnica – Sele 4:0

Goli: Kert, Pleschgatternig, Pasterk, Kordesch.

Vse je z zanimanjem pričakovalo, kako se bo končal vrhunski derbi v 1. razredu D med Globašani, ki so bili drugi na lestvici, in Selami, ki so bile le mesto za njimi. Obema ekipama je manjkal standardni libero, Globasnici Miha Kreutz, Selanom Aleksander Mak, ki sta bila tekmo poprej izključena in sta tako v tej važni tekmi morala ostati zunaj igrišča.

Tekma se je za Globasnico začela kot po naročilu, saj jim je že kar v drugi minuti uspel hiter gol in so tako postavili koncept Selanov na glavo. Sedaj so Selani morali napadati, prišlo je do nekaj kočljivih situacij v kazenskem prostoru Globašanov, vendar sodnik ni piskal. Trener Selanov Nanti Travnik meni, da bi se tekma končala drugače, če bi jim sodnik prisodil enajstmetrovko.

60 minut je bila tekma zelo izenačena, ko pa so Selani nekoliko nesrečno prejeli drugi zadetek, je bila tekma že odločena za Globašane, kajti selski nogometaši so odtlej vse sile usmerili v napad in tako dopustili Globašanom dovolj prostora za igro in tako sta jim uspela se dva gola. Po tekmi je Nanti Travnik dejal: „Globašani so sicer zasluženo zmagali, vendar razlika v golih je previsoka. Za toliko pač le nismo bili slabši. Jeseni ima-

mo doma še 4 tekme, le enkrat igramo še v gosteh, zato moramo teh tekmah nadoknaditi točke, ki smo jih pustili v Globasnici.“

Seveda je bil nad zmago Globašanov zadovoljen tudi predsednik kluba Bernard Sadovnik, ki je dejal, da je bila ta tekma ena najvažnejših, da se je obrestovalo, da imajo tako številčen kader in da je posebno vesel, da so z borbeno igro in z nekoliko sreče dosegli tako visoko zmago. „Naš cilj je slej ko prej prvo mesto in trenutno smo na pravi poti do njega.“

ODBOJKA

Dobljeni spet tekmujejo Prva tekma – prva zmaga!

SL Linz – SK Puntigamer

Aich/Dob 1:3 (-10, 9, -14, -3)

Moštvo Sportliga Linz je novinec v prvi odbojarski ligi Avstrije. Preteklo soboto je bilo nasprotnik Dobljanov. Igralci Doba so vedeli, da ne smejo podcenjevati niovinca. Lansko leto so bili sami novinec in so nekaj tekem tudi zaradi tega zmagali.

Prvi set so igralci Doba gladko dobili. Drugega nato Linz. Naši so spet pokazali, da zaigrajo bolje, če pridejo pod pritisk. V tretjem setu so pri neizglednem rezultatu 8:13 igro obrnili v svojo korist. V četrtem setu je nasprotniku uspelo osvojiti le še tri točke.

Torej dober začetek za

SK Aich/Dob. Upajmo, da bo sledilo še mnogo zmag. Cilj kluba je tudi uvrstitev v tekmovanje za evropski pokal. V ta namen so pridobili novega igralca Dietmarja Kramerja, ki je prejšnja leta igral pri Gleisdorfu. Kramer je zelo dober igralec v obrambi.

Slaba točka ekipe je bila predvsem pasivna igra. Med drugim je tudi Pepej Trampusch prebolel poškodbo na gležnjih in bo zagotovo steber moštva. Dobra novica za navijače pa je, da sta legionarja Bojan Mlakar in Aleš Jerala podpisala kar za dve leti.

Marko Trampusch

ŠAHOVSKE VESTI

SŠK „Obir“ in Slovenska športna zveza na vrhu lestvice

V drugem kolu koroškega šahovskega prvenstva v 2. razredu D sta moštvi SŠK „Obir“ in Slovenske športne zveze prevzeli vodstvo na lestvici. Kapelčani so v gosteh presenetljivo premagali favorizirano ekipo WAC iz Wolfsberga s 5,5:2,5, Slovenska športna zveza pa je gladko premagala ekipo iz Sveč s 6:2.

V ekipi SŠK „Obir“ so zmagali škofjeloški legionar Dušan Jakovič, Harald Wolte, Johann Wolte, Wolfgang Moser in Johann Stoßier, remiziral je Hans-Christian Wolte, izgubila pa sta Jammer in Pasterk. Točke za SŠZ I pa so osvojili Vinko Cuderman, Silvij Kovač, Arnold Hatten-

berger, Jozi Amrusch, Ivko Ferm in mladinska igralca Dunja Lukan (vsi po 1), izgubila pa sta Reichmann in Waldhauer. V tretjem srečanju drugega kola pa je Frantschach premagal Eitweg s 5:3.

Lestvica: 1. SŠK „Obir“ 11,5 točk, 2. SŠZ 9,5, 3. Frantschach 8,5, 4. WAC 7,5, 5. Sveče 6,5, 6. Eitweg 5.

V drugem kolu 3. razreda C je nastopila ekipa SŠZ/Posojilnica Celovec II v Grabstanju in izgubilo s 3:5. Za SŠZ sta zmagala Tončka Einspieler in Aleksander Lukan, remizirala pa sta Jožko Boštjančič in Borut Živkovič. SŠZ II ima po dveh kolih 4,5 točk.

I.L.

ZA NAŠE PLANINCE

Zvon prijateljstva

V nedeljo, 19. septembra, so pripadniki tako imenovane Koroške skupine – sestavljajo jo žrelski pevci (MGV Ebental) in planinci Slovenskega planinskega društva – planinski koči Rifugio Grego pod Poludnikom v Zahodnih Julijcih podarili Zvon prijateljstva. Tokrat je bil to že 12. zvon po vrsti. Podobnega daru so bile deležne že nekatere avstrijske dežele, Slovenija in Italija. Bronasti zvon so v slavnostni povorki ob veselih glasovih harmonike prinesli s Somdolskega sed-

la h koči Grego, kjer je bila njegova blagoslovitev. Gorsko mašo je spremljalo petje žrelskih in italijanskih pevcev. Nato je bila vesela družabnost.

Pobudnik za podaritev tovrstnih zvonov je prizadevni Herbert Guttenbruner, ki to večletno akcijo z zvonovi označuje z geslom „prijateljstvo preko meja – obisk pri sosedu. In tako ti zvonovi danes vabijo k medsebojnemu prijateljstvu, kar je plemeniti namen teh akcij.

Š.L.